

Nationalregnskab 2016. Novemberversion

November 2017

Danmarks Statistik
November 2017

Udarbejdet af:
Bo Siensen, bsm@dst.dk

Nationalregnskab November 2016

Resumé: Bruttonationalproduktet (BNP) steg i årene 2014, 2015 og 2016 med hhv. 1,6 pct., 1,6 pct. og 2,0 pct., viser nye beregninger. Der er dermed tale om mindre justeringer i BNP-væksten i forhold til de senest offentliggjorte tal fra juni, idet væksten i 2014 er revideret ned med 0,1 procentpoint og væksten i 2016 er revideret op med 0,3 procentpoint, mens væksten i 2015 ikke revideres.

I denne udgave af nationalregnskabet er der foretaget almindelige løbende revisioner der følger af nyt kildemateriale, samt ekstraordinære revisioner som følge af en korrektion af konto-for-udland for perioden 1966-2004. Korrektionen af konto for udland påvirker ikke BNP, men alene de institutionelle sektorer. Derudover er der endnu ikke foretaget endelige beregninger for løn, beskæftigelse og timer. Denne opdatering er planlagt til at finde sted i marts 2018.

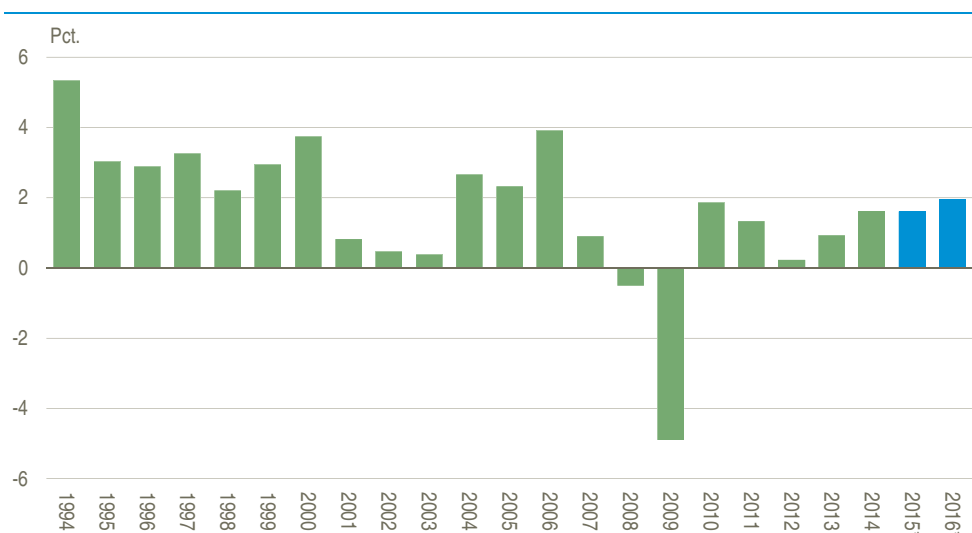
Kort om statistikken: Nationalregnskabet giver et helhedsbillede af samfundsøkonomien i Danmark, og beskriver såvel den økonomiske udvikling som økonomiens strukturelle forhold. De økonomiske transaktioner beskrives i form af produktion, forbrug i produktionen, privat og offentligt forbrug, import og eksport samt investeringer. Disse størrelser opgøres både i årets priser og som kædede værdier i 2010-prisniveau. Hertil kommer oplysninger om lønninger og beskæftigelse. Det foreløbige og endelige nationalregnskabs hovedstruktur består af en række konti, der beskriver det økonomiske kredsløb. Disse konti opdeles endvidere efter ejerforhold på såkaldte institutionelle sektorer.

1. Den økonomiske fremgang i 2014-2016 fastholdes

Økonomisk fremgang i 2014-2016

Nye beregninger viser, at bruttonationalproduktet (BNP) steg med 2,0 pct. i 2016 efter korrektion for prisudviklingen. Det betyder, at væksten er revideret op med 0,3 procentpoint i forhold til seneste offentliggørelse. Det er især revisioner i nettoeksporten og investeringerne, der medvirker til opjusteringen. Der er ligeledes foretaget nye beregninger af nationalregnskabet for 2014 og 2015. Dette har resulteret i en nedjustering af væksten på 0,1 procentpoint i 2014, mens det ikke har givet anledning til justeringer i væksten i 2015. Således er væksten i både 2014 og 2015 på 1,6 pct.

Figur 1. Bruttonationalproduktet. 1994-2016, årlig realvækst

Stigende forbrug i husholdningerne

Husholdningernes forbrug har været stigende i perioden 2014-2016 med vækstrater på hhv. 1,0 pct., 1,7 pct. og 2,3 pct. Ses der i stedet på forbruget pr. indbygger er væksten lavere, nemlig 0,5 pct., 1,0 pct. og 1,4 pct. i årene 2014-2016. En del af stigningen i husholdningernes forbrug hænger altså sammen med et stigende befolkningstal.

Stigning i det offentlige forbrug	Væksten i det samlede offentlige forbrug har i årene 2014-2016 været hhv. 1,9 pct., 1,1 pct. og 0,3 pct. Generelt er de individuelle offentlige forbrugsudgifter steget mere end de kollektive offentlige forbrugsudgifter, der i 2014 og 2016 havde en negativ realvækst.
God fremgang i investeringerne	Der har i alle tre år været god fremgang i de faste bruttoinvesteringer, hvor især 2016 udmærker sig med en stigning på 6,0 pct. I 2014 og 2015 var stigningen begge år 3,1 pct. Det er især store stigninger i investeringer i intellektuelle rettigheder, der driver væksten.
Udenrigshandel	Danmark har længe haft en positiv nettoeksport, således også i årene 2014-2016. Dog steg importen 0,8 og 1,0 procentpoint mere end eksporten i 2014 og 2016, mens eksporten i 2015 steg 0,4 procentpoint mere end importen. Det er især en stigning i importen af tjenester, der har båret denne udvikling.

Oversigtstabel 1. **Forsyningsbalance, præsterede timer og beskæftigelse**

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*
	løbende priser, mia. kr.					
Bruttonationalprodukt (BNP)	1 846,9	1 895,0	1 929,7	1 981,2	2 027,1	2 066,0
Import af varer	557,0	576,9	585,3	595,6	604,7	600,2
Import af tjenester	318,9	344,3	345,2	348,4	376,1	378,9
Forsyning i alt	2 722,7	2 816,2	2 860,2	2 925,2	3 007,9	3 045,0
Eksport af varer	632,5	644,5	656,4	669,8	695,3	700,7
Eksport af tjenester	361,5	390,8	401,6	412,2	433,3	406,4
Husholdningernes forbrugsudgifter	855,7	879,7	890,6	904,5	925,5	950,7
NPISH forbrugsudgifter ²	29,2	30,7	29,8	29,8	29,8	29,2
Offentlige forbrugsudgifter	490,6	501,6	501,9	510,9	519,2	524,8
Faste bruttoinvesteringer	335,4	355,8	367,6	379,7	394,8	421,7
Lagerforøgelser	14,8	9,6	8,6	15,0	6,7	8,6
Ansk. minus afh. af værdigenstande	3,1	3,5	3,7	3,4	3,3	3,1
Endelig anvendelse i alt	2 722,7	2 816,2	2 860,2	2 925,2	3 007,9	3 045,0
Præsterede arbejdstimer i alt ⁵ (mio.)	4 004,3	3 938,1	3 943,9	3 951,1	3 995,3	4 053,6
Beskæftigelse i alt ^{3,5} (1.000 personer)	2 786,6	2 766,8	2 766,4	2 793,7	2 828,7	2 877,1
	2010-priser, kædede værdier ¹ , mia. kr.					
Bruttonationalprodukt (BNP)	1 835,1	1 839,3	1 856,5	1 886,5	1 916,8	1 954,5
Import af varer	521,6	526,6	544,3	565,1	571,3	587,0
Import af tjenester	326,3	345,1	339,2	352,9	364,0	384,3
Forsyning i alt	2 683,0	2 710,5	2 740,6	2 805,3	2 852,6	2 926,0
Eksport af varer	601,4	597,9	612,0	632,4	646,5	661,1
Eksport af tjenester	379,4	395,4	396,9	407,9	418,3	434,1
Husholdningernes forbrugsudgifter	835,6	838,7	842,2	850,6	864,7	884,2
NPISH forbrugsudgifter ²	29,0	30,3	29,2	28,8	28,5	27,3
Offentlige forbrugsudgifter	492,5	496,2	495,7	505,3	510,7	512,1
Faste bruttoinvesteringer	329,3	341,6	350,9	361,8	372,9	395,2
Lagerforøgelser	13,1	9,0	11,4	18,2	8,9	10,0
Ansk. minus afh. af værdigenstande	2,8	3,0	3,2	3,0	2,8	2,7
Endelig anvendelse i alt	2 683,0	2 710,5	2 740,6	2 805,3	2 852,6	2 926,0
	realvækst i pct.					
Bruttonationalprodukt (BNP)	1,3	0,2	0,9	1,6	1,6	2,0
Import af varer	6,1	1,0	3,4	3,8	1,1	2,7
Import af tjenester	9,7	5,8	-1,7	4,0	3,1	5,6
Forsyning i alt	3,2	1,0	1,1	2,4	1,7	2,6
Eksport af varer	5,8	-0,6	2,4	3,3	2,2	2,3
Eksport af tjenester	9,5	4,2	0,4	2,8	2,6	3,8
Husholdningernes forbrugsudgifter	0,2	0,4	0,4	1,0	1,7	2,3
NPISH forbrugsudgifter	3,8	4,6	-3,6	-1,5	-0,9	-4,4
Offentlige forbrugsudgifter	-0,6	0,8	-0,1	1,9	1,1	0,3
Faste bruttoinvesteringer	0,4	3,7	2,7	3,1	3,1	6,0
Lagerforøgelser ⁴	0,9	-0,2	0,1	0,3	-0,4	0,0
Ansk. minus afh. af værdigenstande ⁴	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Endelig anvendelse i alt	3,2	1,0	1,1	2,4	1,7	2,6

1 Kædede værdier er ikke additive. Summen af komponenterne er således ikke lig med den viste total. Størrelsen af differencen imellem de to kan ikke betragtes som indikator for resultaternes pålidelighed.

2 Non-profit institutioner rettet mod husholdninger.

3 Beskæftigelse i nationalregnskabet inkluderer personer, som er midlertidigt fraværende fra arbejde pga. fx orlov, strejke mv.

4 Realvækst i pct. for Lagerforøgelser samt anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande. angiver bidrag til BNP vækst.

5 Tal for løn, beskæftigelse og timer er foreløbige for 2014.

2.

3. Revisioner af tidligere offentliggjorte tal

Revisioner i husholdningernes forbrug	I forhold til seneste offentliggørelse er væksten i vareforbruget revideret op i 2014 og 2016, mens det er revideret ned i 2015. Væksten i tjenesteforbruget er revideret ned i 2014, mens det er revideret op i 2015 og 2016. Samlet betyder det, at forbrugsvæksten revideres op i 2014 og 2016, mens det revideres ned i 2015.
Revisioner i det offentlige forbrug	I forhold til seneste offentliggørelse er væksten revideret med 0,7 procentpoint, 0,5 procentpoint og -0,1 procentpoint. Revisionerne skyldes bl.a. at væksten i folkeskole-tjenesterne, der er en del af det individuelle offentlige forbrug, er revideret op i 2014 og 2015.
Revisioner i udenrigshandlen	I forhold til den seneste offentliggørelse har der været betydelige opjusteringer i tjenesteimport, bl.a. import af intellektuelle rettigheder og streaming-tjenester, og eksport af både varer og tjenester.
Revisioner i investeringer i 2014	Samlet set er der foretaget en beskedne opjustering af investeringerne i løbende priser på ca. 900 mio. kr. for året 2014. Opjusteringen kan henføres til øgede investeringer i intellektuelle rettigheder og transportmidler på henholdsvis 4,6 mia. kr. og kr. 2,1 mia. kr., mens investeringerne i maskiner og inventar mv. og bygninger og anlæg er justeret ned med henholdsvis 4,5 mia. kr. og 1,3 mia. kr. Målt i faste priser er realvæksten i investeringerne revideret ned fra ca. 3,5 pct. til 3,1 pct. De nye endelige investeringer for 2014 er beregnet med inddragelse af fuldt kildegrundlag, mens de tidligere foreløbige investeringer for 2014 var beregnet ud fra et, på det tidspunkt foreliggende, mere beskedne kildegrundlag, hvilket er hovedforklaringen på revisionerne.
Revisioner i investeringer i 2015-2016	<p>De samlede investeringer i løbende priser for 2015 er justeret op med ca. 4,9 mia. kroner. Opjusteringen kan henføres til øgede investeringer i bygninger og anlæg (+1,2 mia. kr.), transportmidler (+1,8 mia. kr.) og intellektuelle rettigheder (3,8 mia. kr.), mens investeringerne i maskiner og inventar mv. er nedjusteret med 1,8 mia. kroner. I faste priser er væksten i investeringerne revideret op med ca. 0,6 procentpoint til 3,1 pct. For 2015 er der nu inddraget foreløbig regnskabsstatistik og omsætningsstatistik for bygge- og anlægsvirksomhed ved opgørelsen af investeringerne, hvilket påvirker omfanget af investeringerne.</p> <p>For 2016 er de samlede investeringer hævet med 7,6 mia. kroner i løbende priser. Revision af investeringerne i intellektuelle rettigheder er hovedforklaringen på opjusteringen, disse er hævet med 9,0 mia. kroner bl.a. som følge af nye oplysninger om import og eksport af intellektuelle rettigheder. Investeringer i maskiner og inventar mv. er revideret ned med 1,7 mia. kroner, mens bygge og anlægsinvesteringer er hævet lidt. I faste priser er realvæksten hævet med ca. 0,4 procentpoint til 6,0 pct.</p>

Oversigtstabel 2 **Forsyningsbalancen for året 2014. Revisioner i løbende priser og realvækst**

	Hidtidig værdi	Ny værdi	Ændring (2 - 1)	Hidtidig værdi	Ny værdi	Ændring i pct. point (5 - 4)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	løbende priser, mio. kr.			real vækst i pct.		
Bruttonationalprodukt (BNP)	1 977 255	1 981 165	3 910	1,7	1,6	-0,1
Import af varer	595 773	595 627	- 146	2,7	3,8	1,1
Import af tjenester	344 592	348 414	3 822	5,1	4,0	-1,1
Forsyning i alt	2 917 621	2 925 205	7 585	2,3	2,4	0,1
Eksport af varer	665 809	669 802	3 992	1,3	3,3	2,0
Eksport af tjenester	412 148	412 175	27	7,3	2,8	-4,5
Husholdningernes forbrugsudgifter	902 889	904 523	1 634	0,6	1,0	0,4
Anskaffelse af køretøjer	32 934	33 609	675	3,0	5,1	2,1
Andre varer	375 732	381 892	6 160	-0,8	1,1	1,9
Tjenester i alt inkl. Turisme	494 223	489 022	- 5 200	1,7	0,6	-1,1
NPISH forbrugsudgifter	29 571	29 813	243	-2,5	-1,5	1,0
Offentlige forbrugsudgifter	511 909	510 856	- 1 053	1,2	1,9	0,7
Faste bruttoinvesteringer	378 789	379 664	874	3,5	3,1	-0,4
Boliger	77 874	76 473	- 1 401	8,6	6,8	-1,8
Andet byggeri og anlæg	89 304	89 448	144	2,4	1,9	-0,5
Maskiner, transportmidler mv.	116 725	114 288	- 2 437	2,7	-0,1	-2,8
Intellektuelle rettigheder	94 886	99 455	4 569	1,5	5,4	3,9
Lagerforøgelser ¹	13 119	14 987	1 868	0,2	0,3	0,1
Ansk. minus afh. af værdigenstande ¹	3 386	3 386	0	0,0	0,0	0,0
Endelig anvendelse i alt	2 917 621	2 925 205	7 585	2,3	2,4	0,1

¹ Realvækst i pct. for Lagerforøgelser samt anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande. angiver bidrag til BNP vækst.

Oversigtstabel 3 **Forsyningsbalancen for årene 2015 og 2016. Revisioner i realvækst**

	2015*				2016*			
	Ny værdi	Ændring	Ny værdi	Ændring i pct. point	Ny værdi	Ændring	Ny værdi	Ændring i pct. point
	mio. kr.		vækst i pct.		mio. kr.		vækst i pct.	
Bruttonationalprodukt (BNP)	2 027 108	-62	1,6	0,0	2 065 962	1 115	2,0	0,3
Import af varer	604 702	23	1,1	-0,6	600 181	2 824	2,7	0,5
Import af tjenester	376 082	11 253	3,1	2,6	378 878	13 325	5,6	0,0
Forsyning i alt	3 007 892	11 214	1,7	0,2	3 045 022	17 264	2,6	0,3
Eksport af varer	695 295	4 980	2,2	0,1	700 667	2 978	2,3	0,8
Eksport af tjenester	433 308	4 078	2,6	1,2	406 360	2 326	3,8	-0,4
Husholdningernes forbrugsudgifter	925 483	-1 042	1,7	-0,3	950 676	347	2,3	0,2
Anskaffelse af køretøjer	35 183	0	4,6	-2,1	36 308	0	4,5	0,0
Andre varer	380 703	1 743	0,6	-1,2	384 449	2 960	2,0	0,3
Tjenester i alt inkl. Turisme	509 597	-2 786	2,3	0,5	529 919	-2 614	2,3	0,1
NPISH forbrugsudgifter	29 845	503	-0,9	0,9	29 177	-1 263	-4,4	-5,9
Offentlige forbrugsudgifter	519 166	-1 631	1,1	0,5	524 757	-733	0,3	-0,1
Faste bruttoinvesteringer	394 843	4 923	3,1	0,6	421 691	7 581	6,0	0,4
Boliger	84 109	2 149	8,2	4,4	92 262	769	7,1	-3,9
Andet byggeri og anlæg	89 658	-993	0,2	-2,6	94 717	-385	3,3	0,0
Maskiner, transportmidler mv.	118 279	-69	1,2	1,7	121 773	-1 763	3,0	-1,9
Intellektuelle rettigheder	102 797	3 835	3,8	-1,0	112 939	8 959	10,8	6,6
Lagerforøgelser ¹	6 697	-597	-0,4	-0,1	8 630	6 030	0,0	0,2
Ansk. minus afh. af værdigenstande ¹	3 254	0,0	0,0	0,0	3 063	0,0	0,0	0,0
Endelig anvendelse i alt	3 007 892	11 214	1,7	0,2	3 045 022	17 264	2,6	0,3

Detaljerede resultater Mere detaljerede resultater af de endelige beregninger for 2014 og de nye foreløbige beregninger for 2015-2016 fremgår af *oversigtstabel 4* og *5*, som viser revisionerne af branchernes bruttoværditilvækst, mens revisionerne af det private forbrug fremgår af *oversigtstabel 6* og *7*.

Revisioner i BVT I 2014 er den samlede revision af bruttoværditilvæksten (BVT) i løbende priser på 3,8 mia. kr. Revisionen dækker over en lang række mindre revisioner på detaljerede brancher. Her har den detaljerede indarbejdelse af strukturstatistik, bl.a. Regnskabsstatistik, ført til flere modsatrettede revisioner i brancherne, der for de detaljerede 117-brancher dog næsten alle holder sig under +/- 2 mia. kr. Denne opadgående revision af bruttoværditilvæksten i løbende priser har ved beregningen i faste priser på et detaljeret produktbalanceniveau medført en nedadgående revision i den reale vækst i BVT på -0,2 pct. Revisionerne i de enkelte brancher kan ses i *oversigtstabel 4*.

De brancher der bidrager mest til den samlede revision i BVT i 2014 er *energiforsyning* (+4,5 mia. kr.), *boliger* (+4,2 mia. kr.) og *finansiering og forsikring* (-3,8 mia. kr.). De brancher, hvor der er foretaget de største revisioner i realvæksten for BVT er *energiforsyning* (+8,4 procentpoint), *undervisning* (+6,9 procentpoint) og *private husholdninger med ansatte* (-7,2 procentpoint).

Revisionerne i løbende og faste priser på detaljeret brancheniveau følger ikke nødvendigvis hinanden i opadgående eller nedadgående retning. Det skyldes to forhold. For det første, at beregningen i faste priser foregår på et langt mere detaljeret niveau i tilknytning til det endelige nationalregnskabs produktbalancer. Dvs. at det i højere grad bliver muligt at anvende detaljerede prisoplysninger og -udviklinger på de produkter der er kendetegnende for de enkelte branchers produktion og forbrug i produktion. For det andet, at der i de endelige beregninger kan være inddraget nyere prisinformation, som bevirker at prisudviklingen kan være revideret.

I 2015 og 2016 er realvæksten i den samlede bruttoværditilvækst revideret op med hhv. 0,1 procentpoint og 0,3 procentpoint. BVT i *Handel og transport* er revideret op med hhv. 12,3 mia. kr. og 9,7 mia. kr. i 2015 og 2016, mens der i *industri og erhvervs-service* er foretaget nedadgående revisioner på mellem 3,5 mia. kr. og 6,2 mia. kr. Derudover er også her foretaget en række mindre revisioner i op- og nedadgående retning i de resterende brancher, som kan ses i *oversigtstabel 5*.

Oversigtstabel 4 Branchernes bruttoværditilvækst i året 2014. Revisioner i løbende priser og realvækst

	Hidtidig værdi	Ny værdi	Ændring (2 - 1)	Hidtidig værdi	Ny værdi	Ændring i pct. point (5 - 4)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	løbende priser, mio. kr.			real vækst i pct.		
Bruttoværditilvækst i alt	1 715 195	1 718 979	3 784	1,7	1,5	-0,2
A Landbrug, skovbrug og fiskeri	27 086	27 389	303	16,7	17,1	0,4
B Råstofindvinding	39 986	39 465	- 521	-10,1	-5,4	4,7
C Industri	232 719	234 970	2 251	1,7	1,3	-0,4
D-E Forsyningsvirksomhed	33 842	39 019	5 177	-7,0	-2,4	4,6
D Energiforsyning	20 376	24 902	4 526	-12,5	-4,1	8,4
E Vandforsyning og renovation	13 466	14 117	651	2,4	0,5	-1,9
F Bygge og anlæg	79 350	78 519	- 831	5,3	2,9	-2,4
G-I Handel og transport mv.	353 833	354 546	713	2,4	0,9	-1,5
G Handel	224 779	222 899	- 1 880	3,6	4,2	0,6
H Transport	102 222	105 066	2 844	-1,0	-5,8	-4,8
I Hoteller og restauranter	26 832	26 581	- 251	4,9	-1,0	-5,9
J Information og kommunikation	77 681	77 455	- 226	4,9	1,0	-3,9
K Finansiering og forsikring	106 741	102 909	- 3 832	-0,4	-0,7	-0,3
LA Ejend.hand.,udl.af erhv.ejend.	39 185	40 714	1 529	-1,1	3,4	4,5
LB Boliger	131 125	135 303	4 178	-1,4	2,6	4,0
M-N Erhvervs-service	145 258	143 099	- 2 159	5,4	2,6	-2,8
M Vidensservice	93 747	92 806	- 941	6,1	3,1	-3,0
N Rejsebureauer, rengøring mv	51 511	50 293	- 1 218	4,2	1,7	-2,5
O-Q Off. adm, undervisn., sundhed	389 712	388 259	- 1 453	1,6	2,4	0,8
O Off. adm., forsvar, politi	90 790	90 178	- 612	1,2	0,2	-1,0
P Undervisning	112 359	112 392	33	1,2	8,1	6,9
Q Sundhed og socialvæsen	186 563	185 689	- 874	2,1	0,2	-1,9
R-S Kultur, fritid, anden service	58 676	57 332	- 1 344	2,1	-1,9	-4,0
R Kultur og fritid	26 382	26 354	- 28	-0,2	-3,1	-2,9
SA Andre serviceydelser mv.	27 349	25 999	- 1 350	3,1	-1,3	-4,4
SB Private husholdn. med ansatte	4 946	4 979	33	8,4	1,2	-7,2

	2015*				2016*			
	Ny værdi	Ændring	Ny værdi	Ændring i pct. point	Ny værdi	Ændring	Ny værdi	Ændring i pct. point
	— mio. kr. —		— vækst i pct —		— mio. kr. —		— vækst i pct —	
Bruttoværditilvækst i alt	1 759 217	- 348	1,5	0,1	1 789 317	946	1,7	0,3
A Landbrug, skovbrug og fiskeri	16 275	- 5 361	-8,0	-17,9	16 544	- 2 942	-1,2	2,7
B Råstofindvinding	25 959	19	-9,2	0,3	20 930	464	-6,0	0,4
C Industri	251 544	- 5 907	0,9	-1,9	274 147	- 3 497	5,4	0,5
D-E Forsyningsvirksomhed	39 335	1 604	-4,8	-8,5	38 136	578	-1,4	0,6
D Energiforsyning	24 778	141	-8,0	-17,8	24 106	- 790	1,3	0,7
E Vandforsyning og renovation	14 556	1 462	0,9	6,4	14 031	1 370	-6,0	0,8
F Bygge og anlæg	81 943	- 341	3,0	-1,2	86 961	- 56	3,5	-1,9
G-I Handel og transport mv.	366 345	12 307	3,0	3,0	355 233	9 688	1,4	0,9
G Handel	233 984	1 566	1,8	1,8	233 420	888	-0,4	0,4
H Transport	105 528	11 717	5,9	7,1	91 300	9 024	4,7	1,8
I Hoteller og restauranter	26 833	- 977	1,2	-2,3	30 513	- 224	3,7	0,6
J Information og kommunikation	83 046	1 007	10,6	3,1	81 975	105	9,9	0,4
K Finansiering og forsikring	107 691	- 774	-0,9	1,0	105 799	- 336	-4,6	1,9
LA Ejend.hand.,udl.af erhv.ejend.	40 583	697	-1,2	-1,9	43 710	772	4,2	0,4
LB Boliger	139 060	4 281	0,4	0,0	142 092	4 414	0,1	0,1
M-N Erhvervs-service	153 233	- 5 695	3,6	-1,9	163 582	- 6 278	4,0	0,0
M Videnservice	98 569	- 2 692	3,5	-1,4	105 078	- 3 483	4,7	-0,3
N Rejsebureauer, rengøring mv	54 664	- 3 003	3,9	-2,9	58 504	- 2 795	2,8	0,7
O-Q Off. adm., undervisn., sundhed	395 310	- 845	1,4	1,0	399 049	211	-0,1	-0,2
O Off. adm., forsvar, politi	91 218	- 742	-1,2	0,5	91 752	- 1 018	-0,2	-0,4
P Undervisning	115 634	696	6,3	5,2	116 330	1 432	1,2	-0,3
Q Sundhed og socialvæsen	188 459	- 798	-0,4	-1,4	190 966	- 204	-0,8	0,1
R-S Kultur, fritid, anden service	58 893	- 1 339	0,5	0,3	61 159	- 2 178	-0,2	-1,1
R Kultur og fritid	26 897	- 76	-0,5	0,0	28 421	- 73	1,1	0,4
SA Andre serviceydelser mv.	26 967	- 1 297	1,5	0,6	27 924	- 2 137	-0,3	-2,6
SB Private husholdn. med ansatte	5 030	34	-0,1	0,0	4 814	33	-6,3	0,0

Revisioner i husholdningernes forbrug

De endelige beregninger med detaljerede, afstemte produktbalancer for 2014 har medført en opjustering af husholdningernes forbrug med 1,6 mia. kr. i løbende priser, svarende til en stigning i realvæksten på 0,4 procentpoint, og en ændret sammensætning af forbruget, jf. *oversigtstabel 6*. Målt på realvæksten i de enkelte forbrugsgrupper er revisionerne størst i *beklædning og fodtøj* (+4,6 procentpoint), *Fritidsudstyr, underholdning og rejser* (+4,5 procentpoint) og *Boligudstyr, husholdningstjenester mv.* (+2,9 procentpoint). Det er også disse forbrugsgrupper, der bidrager mest til den samlede revision i forbruget.

Væksten i husholdningernes forbrug i 2015 er revideret ned med -0,3 procentpoint, mens den er sat op med 0,2 procentpoint i 2016. Indarbejdelse af nye årlige informationer har givet anledning til revisioner i en række forbrugsgrupper jf. *oversigtstabel 7*.

Revisioner i det offentlige forbrug

For året 2014 blev realvæksten i det samlede offentlige forbrug revideret fra 1,2 pct. til 1,9 pct. I 2015 blev væksten revideret op fra 0,6 til 1,1 pct. og i 2016 fra 0,4 til 0,3 pct. Væksten i det offentlige individuelle forbrug er revideret op med 1,7 procentpoint i 2014 og 0,6 procentpoint i 2015, mens det er revideret ned med -0,3 procentpoint i 2016. Revisionen i 2014 og 2015 skyldes bl.a., at væksten i folkeskoletjenester er revideret op. Væksten i det offentlige kollektive forbrug blev sænket med -1,7 procentpoint i 2014 og opjusteret med 0,2 og 0,4 procentpoint i hhv. 2015 og 2016.

Oversigtstabel 6 **Forbrug i året 2014. Revisioner i løbende priser og realvækst**

	Hidtidig værdi	Ny værdi	Ændring (2 - 1)	Hidtidig værdi	Ny værdi	Ændring i pct.point (5 - 4)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	— løbende priser, mio. kr. —			— real vækst i pct. —		
Husholdningerne. forbrug i alt	902 889	904 523	1 634	0,6	1,0	0,4
9980 Turistudgifter mv.	40 226	40 607	381	6,7	7,1	0,4
9990 Turistindtægter mv.	44 259	44 249	- 10	3,8	4,8	1,0
Hush. forbrug på dansk område	906 922	908 165	1 243	0,8	1,1	0,3
10 Fødevarer	91 727	92 047	320	1,7	2,0	0,3
20 Drikkevarer og tobak	46 738	45 587	- 1 151	3,4	1,0	-2,4
30 Beklædning og fodtøj	37 974	39 487	1 513	-2,7	1,9	4,6
40 Boligbenyttelse	215 492	215 080	- 412	0,6	0,4	-0,2
45 Brændsel mv.	54 630	53 163	- 1 467	-8,9	-9,8	-0,9
50 Boligudstyr, hush.tjenester mv.	44 135	45 765	1 630	3,1	6,0	2,9
60 Medicin, lægeudgifter o.l.	26 487	26 185	- 302	3,1	1,7	-1,4
71 Anskaffelse af køretøjer	32 934	33 609	675	3,0	5,1	2,1
79 Anden transport og kommunikation	91 452	91 443	- 9	3,4	2,1	-1,3
91 Fritidsudstyr, underh. og rejser	97 824	101 192	3 368	-0,3	4,2	4,5
97 Andre varer og tjenester	167 527	164 607	- 2 920	2,0	0,8	-1,2
Forbrugsudgifter i NPISH	29 571	29 813	242	-2,5	-1,5	1,0
Offentlig forbrugsudgift i alt	511 909	510 856	- 1 053	1,2	1,9	0,7
Offentlige individuelle forbrugsudgifter	362 476	363 228	752	1,6	3,3	1,7
Offentlige kollektive forbrugsudgifter	149 433	147 629	- 1 804	0,3	-1,4	-1,7
Faktisk individuelt forbrug	1 294 936	1 297 564	2 628	0,8	1,6	0,8

Oversigtstabel 7 **Forbrug i årene 2015 og 2016. Revisioner i realvækst**

	2015*				2016*			
	Ny værdi	Ændring	Ny værdi	Ændring i pct. point	Ny værdi	Ændring	Ny værdi	Ændring i pct. point
	— mio. kr. —				— vækst i pct. —			
Husholdningerne. forbrug i alt	925 483	- 1 042	1,7	-0,3	950 676	346	2,3	0,2
9980 Turistindtægter mv.	41 358	475	-0,3	0,2	42 413	289	3,9	-0,5
9990 Turistudgifter mv.	46 596	- 10	4,4	-0,1	49 125	1 012	5,0	2,2
Hush. forbrug på dansk område	930 721	- 1 527	1,9	-0,3	957 389	1 070	2,3	0,3
10 Fødevarer	93 673	840	0,3	0,5	96 665	867	2,6	0,0
20 Drikkevarer og tobak	45 579	- 1 132	0,0	0,0	46 370	- 304	2,4	1,8
30 Beklædning og fodtøj	39 386	785	-0,7	-1,9	39 849	846	3,8	0,1
40 Boligbenyttelse	220 234	- 507	0,5	0,2	226 330	- 520	0,8	0,0
45 Brændsel mv.	53 438	- 3 050	6,6	-3,0	51 911	- 2 962	-1,2	0,0
50 Boligudstyr, hush.tjenester mv.	46 485	1 622	0,7	0,0	47 770	1 714	2,8	0,1
60 Medicin, lægeudgifter o.l.	26 970	- 164	2,6	0,5	27 741	- 172	3,5	0,0
71 Anskaffelse af køretøjer	35 183	0	4,6	-2,1	36 308	0	4,5	0,0
79 Anden transport og kommunikation	93 965	13	5,8	0,0	97 985	255	7,1	0,4
91 Fritidsudstyr, underh. og rejser	101 979	1 843	-0,5	-1,6	104 810	2 042	1,3	0,2
97 Andre varer og tjenester	173 829	- 1 778	3,0	0,4	181 648	- 699	2,1	0,8
Forbrugsudgifter i NPISH	29 845	503	-0,9	0,9	29 177	- 1 263	-4,4	-5,9
Offentlig forbrugsudgift i alt	519 166	- 1 631	1,1	0,5	524 757	- 733	0,3	-0,1
Off. individuelle forbrugsudgifter	370 364	130	1,4	0,6	375 710	196	0,6	-0,3
Off. kollektive forbrugsudgifter	148 802	- 1 760	0,3	0,2	149 047	- 929	-0,5	0,4
Faktisk individuelt forbrug	1 325 692	- 410	1,5	-0,1	1 355 563	- 721	1,7	0,0

3.1. Bruttonationalindkomst

Stigningen i BNP har betydet at BNI i hele perioden også har været stigende på trods af, at *aflønning af ansatte og formueindkomst fra udland netto* og *produktions- og importskatter minus -subsidier fra udlandet* har været faldende.

Real BNI og real disponibel BNI er steget i alle årene. Der er kun mindre revisioner af den årlige vækst i real BNI og real disponibel BNI i årene 2014-2016. I alle tre år ligger revisionerne af år-til-år vækstraterne under 0,5 procentpoint.

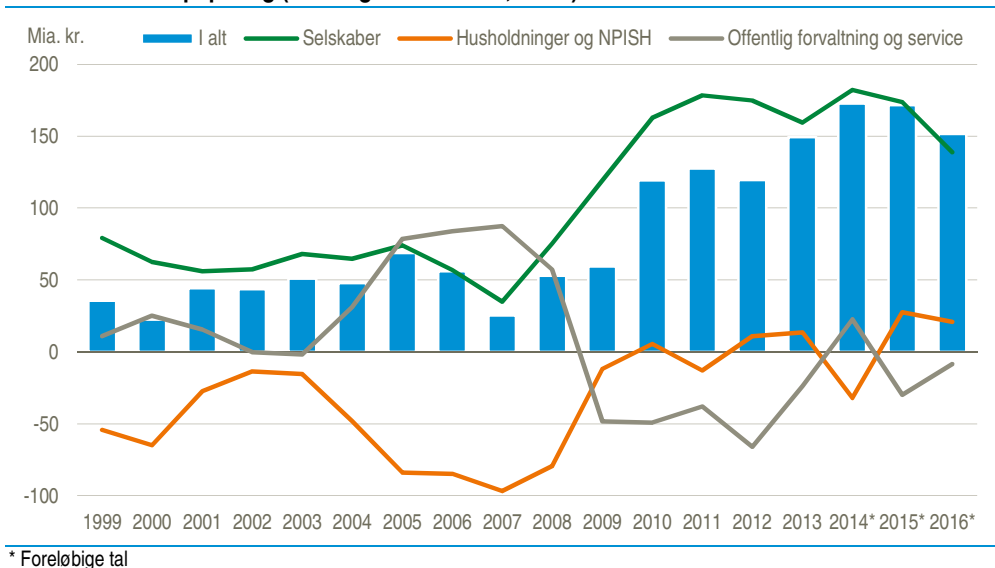
3.2. Den finansielle opsparing i sektorerne

Den finansielle opsparing

Samfundets samlede finansielle opsparing (fordringserhvervelse, netto der stort set svarer til overskuddet på betalingsbalancens løbende poster) blev opgjort til 151,4 mia. kr. i 2016, hvilket er 20,1 mia. kr. mindre end året før.

I figur 2 er vist, hvordan den finansielle opsparing fordelte sig på de enkelte institutionelle sektorer i perioden 1999-2016. Selskabernes finansielle opsparing blev i 2016 opgjort til 138,9 mia. kr., hvilket var 34,9 mia. kr. mindre end i 2015.

Figur 2. Den finansielle opsparing (fordringserhvervelse, netto)

Det offentlige underskud falder

Saldoen på de offentlige finanser (fordringserhvervelsen, netto for offentlig forvaltning og service) blev forbedret i 2016 med 21,4 mia. kr. i forhold til 2015 og udgør nu -8,4 mia. kr. Underskud på de offentlige finanser er et udtryk for, at de offentlige udgifter er større end indtægterne.

Udviklingen i saldoen for de offentlige finanser siden 2012 skal bl.a. ses i lyset af de ekstraordinære tilbagebetalinger af efterlønsbidrag på 28,5 mia. kr. samt de øgede skatteindtægter på grund af en omlægning af kapitalpensionsordningen i årene 2013-2015. De ekstraordinære skatteindtægter i 2013-2015 udgjorde henholdsvis 34 mia. kr., 62 mia. kr. og 25 mia. kr.

Fra 2013-2016 er saldoen på de offentlige finanser desuden påvirket af værdien af skatterestancerne, som er opgjort til i alt 61,1 mia. kr. i årene 2013-2016. De 61,1 mia. kr. er fordelt på hhv. 15,5 mia. kr. i 2013, 18,1 mia. kr. i 2014, 19,3 mia. kr. i 2015 og 8,2 mia. kr. i 2016. Læs mere i artiklen Bag tallene, [Faldende værdi af restancerne til skat øger det offentlige underskud](#).

Husholdningernes opsparing stiger fortsat

Husholdningerne mv. havde i 2016 igen en høj finansiell opsparing på 20,9 mia. kr., hvilket er et fald på 6,6 mia. kr. i forhold til 2015.

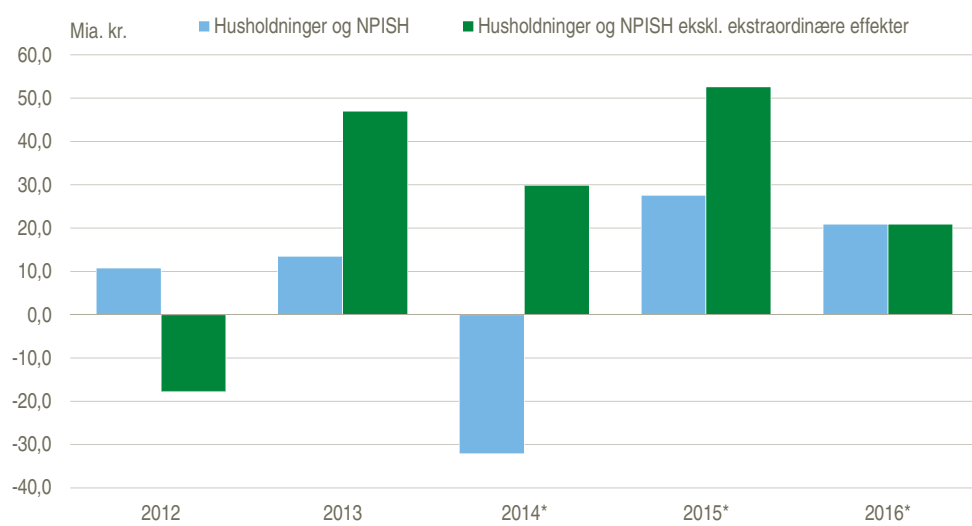
Det ses i figur 3, at husholdningerne mv. har haft en negativ finansiell opsparring i perioden frem til 2011 med undtagelse af 2010. Siden 2012 har den finansielle opsparring overvejende været positiv, hvor kun 2014 skiller sig afgørende ud med en negativ finansiell opsparring, som skyldes de ekstraordinære skatteudgifter på grund af omlægning af kapitalpensionsordningen.

Siden 2014 har der været en fremgang i beskæftigelsen og dermed også i lønningerne. Da der ikke har været en tilsvarende fremgang i privatforbruget, er opsparringen steget. Dette er en medvirkende årsag til, at den finansielle opsparring – med undtagelse af 2014 - har været stigende i husholdningerne mv. i de seneste år.

I figur 3 er den faktiske udvikling stillet over for udviklingen, hvis der korrigeres for de ovenfor nævnte ekstraordinære effekter. Det ses, at den finansielle opsparring uden de ekstraordinære effekter i 2014 var positiv på 30,0 mia. kr.

Den finansielle opsparring uden ekstraordinære effekter ser således ud til at have toppet i 2015 med 52,6 mia. kr.

Figur 3. **Finansiell opsparring (fordringserhvervelse, netto) i husholdningerne og NPISH, løbende priser**

* Foreløbige tal.

4. Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Ingen revisioner i lønsummer, beskæftigelse og timer

Det er desværre nødvendigt at udsætte den planmæssige opdatering af lønsummer, beskæftigelse og timer. Opdateringen planlægges i stedet gennemført til marts 2018. Tabeller og afledte variabler hvor der indgår løn, beskæftigelse og timer er derfor i novemberversionen stadig foreløbige for 2014 ligesom der ikke kan udarbejdes detaljerede branchetabeller på 117 brancheniveau med disse variabler. Udsættelsen får yderligere den konsekvens, at den planmæssige opdatering af Produktivitsberegninger for 2014-16 udsættes til foråret 2018.

Ved offentliggørelsen af input-output tabellerne vises BVT normalt opdelt på sine tre underkomponenter, Andre produktionsskatter, netto, løn samt bruttooverskud mv. på alle 117 brancher i løbende priser. Ved offentliggørelsen af novemberversionen 2016 vil kun den samlede BVT blive vist.

Det har ingen betydning for andre tal i tabellerne, der ved offentliggørelsen kan betragtes som endelige. Beskæftigelse, timer og orlov vil i Statistikbanken denne gang ikke blive vist på 117 grupperingen. På hjemmesiden, hvor input-output tabeller kan downloades fra www.dst.dk/inputoutput vil filer med beskæftigelse, orlov og timer for 2014 ikke blive opdateret før ved opdateringen til marts.

For de foreløbige input-output tabeller, der kun offentliggøres på 69 branche niveauet, vil der være en fuld offentliggørelse for såvel 2014 som 2015.

For 2016 benyttes den samme løsning som skitseret ovenfor. Opdelingen af BVT undertrykkes, mens beskæftigelse, orlov og timer kun vises for 19a2 og 10a3 grupperingen i Statistikbanken.

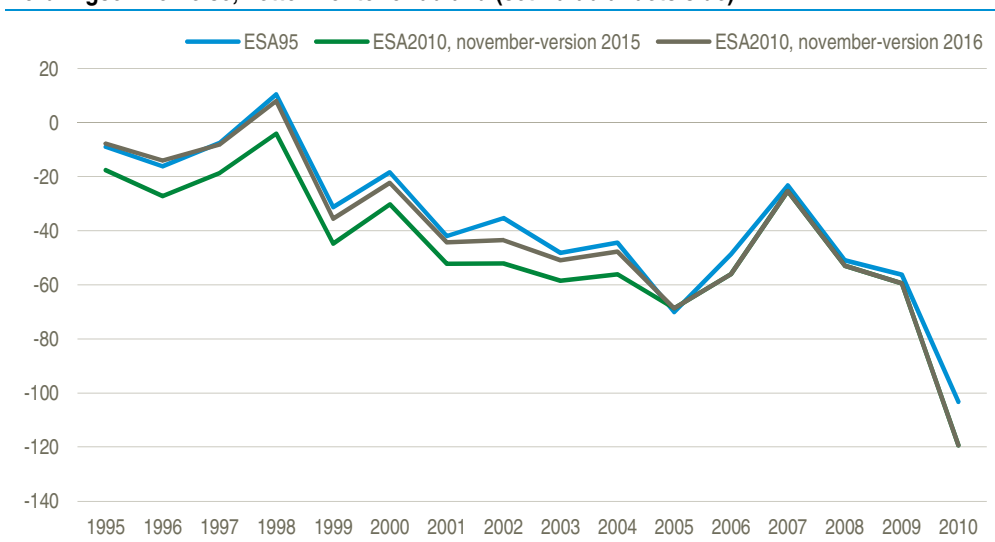
Nye tal for konto for udland 1966-2004

I forbindelse med denne offentliggørelse er der udover de normale revisioner fra 2014-2016 ekstraordinært revideret i konto for udland for hele perioden tilbage 1966. Sektorregnskaberne er revideret tilbage til 1971.

Baggrund for revisionen

I forbindelse med implementeringen af de nye retningslinjer i ESA2010 og i den nye betalingsbalancemanual BPM6 i efteråret 2014 blev revisionens effekt på konto for udland ikke fuldt implementeret i Nationalregnskabet. Den nye betalingsbalance, som blev udgivet i oktober 2014, dækker kun perioden 2005 og frem. Da nationalregnskabet har længere tidsserier var det nødvendigt at tilbageskrive konto for udland for perioden 1966-2004. Ved revisionen i 2014 blev kun vare- og tjenestehandlen tilbageskrevet til 1966. De øvrige transaktioner – løn- og formueindkomster, løbende overførsler og kapitaloverførsler blev ikke på tilsvarende måde tilbagesregnet. Det betød, at fordringshvervelsen, netto blev revideret væsentligt mere for perioden før 2005 end den gjorde for perioden 2005 og frem. Dermed opstod der et brud i tidsserien mellem 2004 og 2005.

Figur 4. **Fordringserhvervelse, netto i konto for udland (set fra udlandets side)**

Effekten af revisionen af konto for udland

Revisionen af konto for udland har medført, at der ikke længere er brud i konto for udland mellem 2004 og 2005. Figur 4 illustrerer, at fordringshvervelsen, netto nu næsten er på niveau med fordringshvervelsen, netto før revisionen i 2014. Revisionen har medført en opjustering af fordringshvervelsen, netto i konto for udland for årene 1966-2004. Som en konsekvens af revisionen af konto for udland er de indenlandske sektorer også blevet revideret. Kun sektorerne Ikke-finansielle selskaber og Husholdninger er blevet revideret. De øvrige sektorer, Finansielle selskaber, Offentlig forvaltning og service og Non-profit institutioner rettet mod husholdninger er ikke berørt af revisionen, idet der ikke var et brud mellem 2004 og 2005 i disse sektorer.

Revisionen af konto for udland går tilbage til 1966, mens sektorregnskaberne er revideret tilbage til 1971. Revisionen omfatter løn- og formueindkomster, løbende overførsler og kapitaloverførsler. Vare- og tjenestehandlen, subsidier og produktions- og importskatter er ikke revideret. Størrelsen på revisionerne i konto for udland og sektorregnskaberne fra 1995-2004 kan ses i oversigtstabellerne forneden.

Revisioner i konto for udland 1995-2004

ENS-kode		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
		løbende priser, mio. kr.									
1 Løn- og formueindkomster, netto	D1+D4	8 129	7 987	5 289	4 139	2 728	3 053	1 086	987	4 006	4 710
2 Løbende overførsler, netto	D5-D7	2 148	5 013	5 276	8 589	6 553	5 072	6 959	7 454	3 787	3 777
3 Kapitaloverførsler mv., netto	D9+NP	- 367	51	- 114	- 730	4	- 286	- 107	155	- 300	- 78
4 Fordringserhvervelse, netto (1+2+3)	B9	9 911	13 052	10 451	11 998	9 285	7 840	7 938	8 596	7 493	8 409

Revisioner i ikke-finansielle selskaber 1995-2004

ENS-kode		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
		løbende priser, mio. kr.									
1 Løn- og formueindkomster, netto	D1+D4	- 7 284	- 7 359	- 4 706	- 3 502	- 1 986	- 2 185	- 91	96	- 2 886	- 3 481
2 Løbende overførsler, netto	D5-D7	- 1 180	- 3 858	- 3 641	- 7 140	- 7 140	- 5 585	- 8 145	- 7 711	- 3 712	- 3 408
3 Kapitaloverførsler mv., netto	D9+NP	367	- 51	114	730	- 4	286	107	- 155	300	78
4 Fordringserhvervelse, netto (1+2+3)	B9	- 8 097	- 11 268	- 8 233	- 9 911	- 9 130	- 7 484	- 8 129	- 7 770	- 6 299	- 6 812

Revisioner i husholdninger 1995-2004

ENS-kode		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
		løbende priser, mio. kr.									
1 Løn- og formueindkomster, netto	D1+D4	- 845	- 628	- 583	- 637	- 743	- 868	- 994	- 1 083	- 1 120	- 1 228
2 Løbende overførsler, netto	D5-D7	- 968	- 1 156	- 1 635	- 1 450	588	513	1 186	256	- 74	- 369
3 Kapitaloverførsler mv., netto	D9+NP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Fordringserhvervelse, netto (1+2+3)	B9	- 1 814	- 1 784	- 2 218	- 2 087	- 155	- 356	192	- 827	- 1 194	- 1 597

4.1.

Øvrige revisioner

Udover revisionen af konto for udland er der nogle mindre revisioner i sektorregnskaberne for perioden 1971-2013, som ikke har effekt på fordringserhvervelsen, netto overfor udlandet.

Omfordeling af indkomstoverførsler og bidrag til sociale ordninger

Som følge af en inkonsistens mellem sektorregnskaberne og regnskaber for offentlig forvaltning og service for hele perioden tilbage til 1971 er betalte sociale overførsler (D.62) fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne revideret ned. Diverse løbende overførsler (D.75) er revideret op med et tilsvarende beløb. Revisionen udgør 7 mia. kr. i 2013. Fordelingen af bidrag til sociale ordninger (D.61) på faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.611) og husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger (D.613) er ligeledes ændret. Revisionerne påvirker ikke fordringserhvervelsen, netto i hverken offentlig forvaltning og service eller i husholdningerne.

Revision af FISIM

FISIM (*Financial Intermediation Services Indirectly Measured*) er revideret i alle sektorer fra 1995-2013. Revisionen påvirker ikke renterne inkl. FISIM (D.41), da der er foretaget en tilsvarende korrektion af renter før FISIM-korrektion, undtagen i 2013, hvor renter inkl. FISIM er revideret i delsektorerne i sektoren Finansielle selskaber. Revisionen af FISIM har ingen effekt på fordringserhvervelsen, netto i 1995-2012. I 2013 har revisionen kun en effekt på fordringserhvervelsen, netto i delsektorerne i sektoren Finansielle selskaber.

Revision af investeringstilskud i ikke-finansielle selskaber

Investeringstilskuddene (D.92) er revideret i 1999-2003, 2005, 2006 og 2010 i sektoren Ikke-finansielle selskaber. Revisionen skyldes, at der fejlagtigt har været registreret betalte investeringstilskud i Ikke-finansielle selskaber i de nævnte år. Ifølge ESA2010 kan betalte investeringstilskud kun optræde i konto for udland og i Offentlig forvaltning og Service. De betalte investeringstilskud i Ikke-finansielle selskaber er derfor blevet fjernet. Modtagne investeringstilskud er blevet revideret med et tilsvarende beløb i Ikke-finansielle selskaber, således at nettotallet og dermed fordringserhvervelsen, netto er uændret.

Revision af andre løbende overførsler i konto for udland i 2009 og 2010

Modtagne og betalte andre løbende overførsler (D.7) er revideret ned med hhv. 3,4 mia. kr. i 2009 og 1,5 mia. kr. i 2010. Revisionen skyldes, at der før ikke var overensstemmelse med konto for udland og Betalingsbalancen.

Nyt kildegrundlag

Nyt kildegrundlag for bygge- og anlægsberegninger

Danmarks Statistik har ved beregningen af produktionen i bygge- og anlægsbranchen og dermed indirekte investeringerne i bygninger og anlæg inddraget et nyt kildegrundlag i form af statistikker om produktfordelt omsætning for bygge- og anlægsbranchen samt en række outputprisindeks for byggeri og anlæg, begge nye statistikker som ikke tidligere har været til rådighed. De nye tal er til rådighed for årene 2015 og 2016.

De nye produktfordelte omsætningstal for bygge- og anlæg er ikke taget ind direkte i niveau for 2015, men inddraget efter opregning til regnskabsstatistikens niveauer for investeringer i erhvervsbygninger og anlæg. Samtidig er nye reviderede tal for import og eksport af byggetjenester samt udviklingerne i investeringskategorierne efter gammel metode også taget i betragtning ved opgørelsen af byggeaktiviteten.

Effekten af nyt kildegrundlag

Inddragelsen af de nye produktfordelte omsætningstal for bygge- og anlægsbranchen betyder i praksis, at det er denne statistiks relative produktfordeling der danner udgangspunkt for produktsammensætningen indenfor bygge- og anlægsbranchen. I forhold til en opdatering ud fra den gamle metode, er effekten af inddragelse af nye omsætningsfordelte omsætningstal for 2015, at investeringerne i boliger bliver lidt lavere, mens investeringerne i erhvervsbygninger og anlæg er bestemt i forhold til regnskabsstatistikken. Omfanget af løbende vedligeholdelse, som påvirker produktion i bygge- og anlægsbranchen, men ikke bygge og anlægsinvesteringerne, er lidt lavere ved brug af de nye kilder.

For 2016, hvor der ikke foreligger regnskabsstatistik, er de nye produktfordelte omsætningstal ligeledes inddraget i bestemmelsen af byggeaktiviteten og bygge- og anlægsinvesteringerne. Samlet set betyder inddragelsen af de nye omsætningstal lavere byggeaktivitet og bygge- og anlægsinvesteringer i 2016.

Effekten af inddragelse af de nye omsætningstal for 2015 og 2016 har samlet set medført justeringer som ligger indenfor det normale revisionsomfang.

De nye outputprisindekser (producentprisindeks) for bygge- og anlægsaktivitet er indarbejdet for udvalgte serier indenfor byggeri eller vedligeholdelse af boliger og erhvervsbygninger for årene 2015 og 2016. Det vurderes, at de nye outputprisindekser påvirker prisudviklingen positivt.

5. Det foreløbige nationalregnskabs pålidelighed

Det endelige nationalregnskab foreligger først efter 3 år

Beregningen af endelige nationalregnskabstal afsluttes normalt i Danmark tre år efter statistik årets udløb. Forskellige foreløbige versioner af nationalregnskabet udarbejdes fra et par måneder efter statistikårets udløb og indtil de endelige regnskaber foreligger. Nedenfor beskrives pålideligheden af de foreløbige versioner.

For at belyse hvor godt de foreløbige regnskaber rammer de endelige, er afvigelserne mellem BNP-væksten i de endelige og de foreløbige tal beregnet. Som mål for afvigelserne er benyttet vækstraten (i faste priser) i de endelige regnskaber fratrukket vækstraten i de foreløbige regnskaber.

Årsager til afvigelser

De væsentligste årsager til afvigelserne er dels metodemæssige forskelle, dels forskelle i datagrundlaget begrundet i ønsket om en kort produktionstid for de foreløbige opgørelser. Således anvendes i de foreløbige opgørelser mere summariske beregningsmetoder end i de endelige, ligesom de foreløbige regnskaber udarbejdes på et mindre detaljeret niveau end de endelige.

Hvad angår datagrundlaget benyttes i de foreløbige regnskaber ofte primærstatistiske oplysninger før disse er endeligt færdigreviderede, og der anvendes indikatorer, som antages at belyse udviklingen i en given størrelse. Hertil kommer, at man ved de foreløbige opgørelser hyppigere er i situationer, hvor der mangler statistisk dækning, og tallene derfor må baseres på antagelser eller skøn.

Revisioner 1980 til 2014

I nedenstående tabel er vist nogle hovedtal for revisionerne af de årlige vækstrater for perioden 1980-2014. Revisionerne er vist for såvel den første offentliggørelse efter årets udløb (2 mdr.) som for den offentliggørelse, der finder sted 12 måneder efter årets udløb.

Følgende eksempel illustrerer beregningen af hhv. gennemsnitlig afvigelse og bias. Antag at den endelige BNP-vækst i to år er 3,0 pct. i begge år. Antag endvidere at de foreløbige skøn over vækstraterne for de to år var 3,5 pct. og 2,3 pct. Revisionerne er da hhv. -0,5 og 0,7 procentpoint. Den gennemsnitlige revision (uden hensyn til fortegn) bliver da 0,6 procentpoint, mens bias'en (med hensyntagen til fortegn) bliver 0,1 procentpoint.

Den gennemsnitlige revision belyser størrelsen af revisionerne generelt, og giver dermed en idé om usikkerhedens størrelse. Bias'en viser, om der er systematik i revisionerne. En negativ bias peger på, at vækstraten normalt overvurderes i de foreløbige regnskaber, mens en positiv bias peger på systematisk undervurdering.

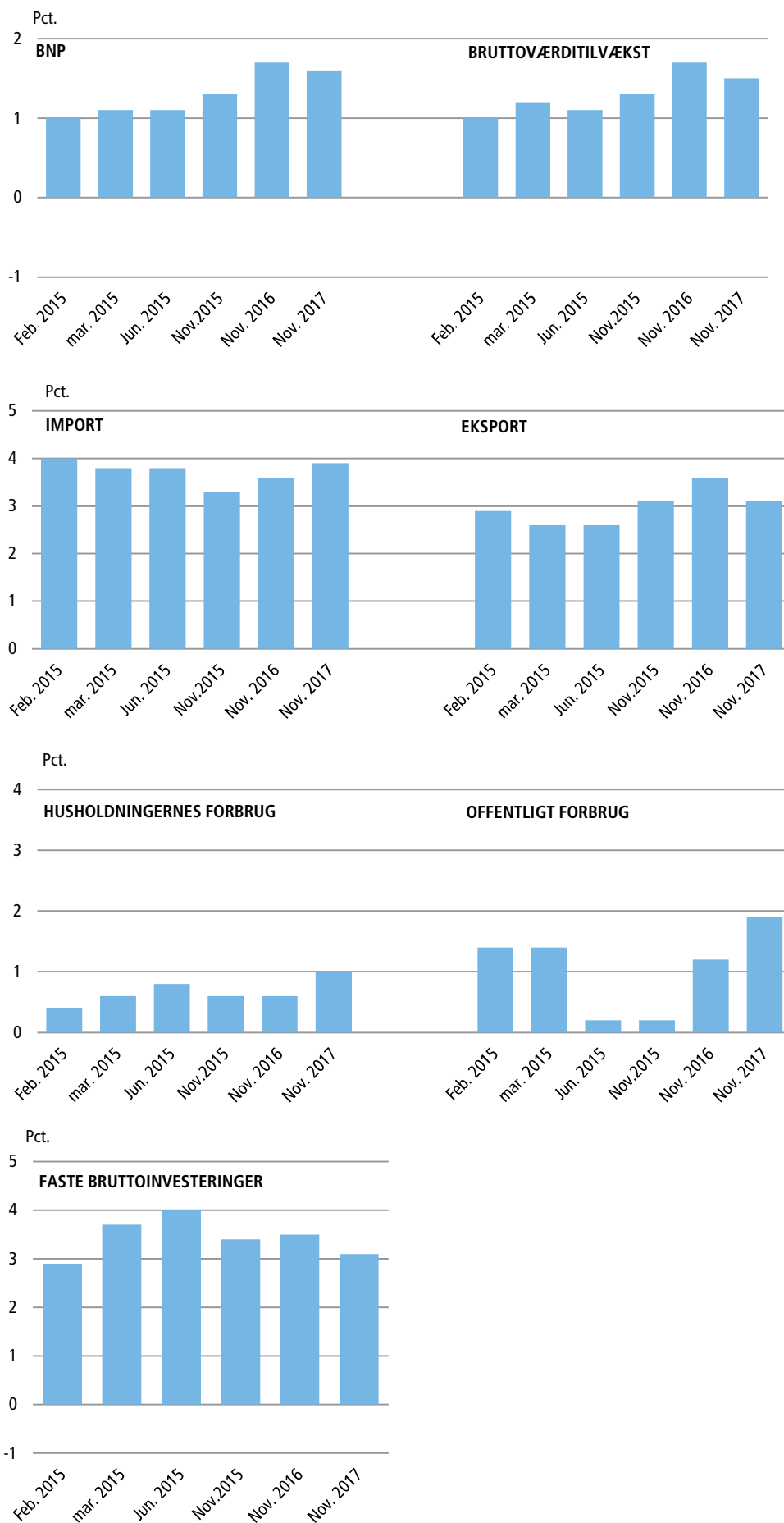
Oversigtstabel 15.

Revisioner af årlige vækstrater. 1980-2014

	Første offentliggørelse	Offentliggørelse 12 måneder efter årets udløb
	pct.-point	
Gennemsnitlig revision	0,54	0,56
Bias	0,11	0,04
De 35 år fordelt efter revisionens numeriske størrelse:	antal år	
0,0 – 0,5 pct. point	19	16
0,5 – 1,0 pct. point	10	13
over 1,0 pct. point	6	6

Sammenligning af endelige tal for 2014 med foreløbige versioner	Figur 5 viser årlig realvækst for nogle af nationalregnskabets hovedstørrelser for 2014 på forskellige offentliggørelsestidspunkter. Vækstprocenterne er angivet dels ved søjlernes højde dels ved tallet ved søjlerne. De seks forreste søjler angiver vækstraterne, som de er blevet beregnet i forskellige foreløbige versioner startende fra venstre med den første udgave fra februar 2015, dernæst resultaterne fra april 2015 osv., mens søjlerne længst til højre viser resultaterne af den endelige opgørelse for 2014.
Kvalitetsvurdering	Figurerne på næste side giver et billede af, i hvor høj grad man i de foreløbige beregningssystemer på grundlag af ufuldstændig og foreløbig statistik når frem til resultater, der stemmer med de endelige beregninger, baseret på mere fuldstændig og endelig statistik. Der er således tale om en egentlig kvalitetsvurdering af det foreløbige nationalregnskab målt i relation til det endelige nationalregnskab.

Figur 5. Årlig realvækst i procent for 2014 på de forskellige offentliggørelsestidspunkter

6. Offentliggørelsesterminer

Offentliggørelses-
terminer

Kvartals-/ årsopgørelse ¹	Beregnings- omfang	Offentliggørelse	
		Nyt og Statistikbanken	Statistiske Efterretninger
BNP-Indikator	3. kv. 2017	Medio november 2017 ⁵	
Kvartalsopgørelse 3. kv. 2017	1. kv. 2014- 3. kv. 2017	Ultimo november 2017	
Kvartalsopgørelse 3. kv. 2017, revideret	1. kv. 2017- 3. kv. 2017 ³	Ultimo december 2017 ²	Ultimo december 2017
BNP-Indikator	4. kv. 2017	Medio februar 2018 ⁵	
Kvartalsopgørelse 4. kv. 2017	4. kv. 2017	Ultimo februar 2018 ⁴	
Kvartalsopgørelse 4. kv. 2017, revideret	1.-4. kv. 2017	Ultimo marts 2018 ²	Primo april 2018
Årsopgørelse 2017 (martsversion)	Foreløbige tal for 2017	Ultimo marts 2018	Primo april 2018
BNP-Indikator	1. kv. 2018	Medio maj 2018 ⁵	
Kvartalsopgørelse 1. kv. 2018	1. kv. 2018	Ultimo maj 2018	
Kvartalsopgørelse 1. kv. 2018, revideret	1. kv. 2018- 1. kv. 2018	Ultimo juni 2018 ²	Primo juli 2018
Årsopgørelse 2017 (Juniversion)	Foreløbige tal for 2017	Ultimo juni 2018	Primo juli 2018
BNP-Indikator	2. kv. 2018	Medio august 2018 ⁵	
Kvartalsopgørelse 2. kv. 2018	2. kv. 2018	Ultimo august 2018	
Kvartalsopgørelse 2. kv. 2018, revideret	1. kv. 2018- 2. kv. 2018	Ultimo september 2018 ²	Primo oktober 2018
Årsopgørelse 2017 (Novemberversion)	Endelige tal for 2015 Foreløbige tal for 2016-2017	Primo november 2018	Primo november 2018

¹ Årsopgørelserne adskiller sig fra kvartalsopgørelserne ved at indeholde oplysninger på et mere detaljeret niveau.

² Samtidig offentliggøres tabeller for Sektorregnskabet i Statistikbanken.

³ Kvartalsvis sektorregnskab offentliggøres for perioden 1.kv. 1999-3.kv. 2017.

⁴ Samtidig offentliggøres årlige oversigtstabeller i Statistikbanken

⁵ Der udkommer kun en Nyt-artikel. Der opdateres ikke nogen statistikbanktabeller.

6.1. Baggrundsoplysninger

Mere information	Flere detaljerede tal kan ses på www.statistikbanken.dk/14 i Statistikbanken.
Seneste offentliggørelse	<i>Nationalregnskab 2016 juni-version</i> udkom 3. juli 2017 i serien <i>Nationalregnskab og betalingsbalance 2017:5</i> (Statistiske Efterretninger).
Næste offentliggørelse	<i>Nationalregnskab 2017. marts-version</i> udkommer primo april 2018 i serien <i>Nationalregnskab og betalingsbalance</i> (Statistiske Efterretninger).
Henvendelse	Christina Just Brandstrup, tlf. 39 17 36 33, cjb@dst.dk Jens Holst Jensen, tlf. 39 17 34 84, jhj@dst.dk

6.2. Kilder og metoder

- Novemberversion Nationalregnskabet november-version er den årsopgørelse, hvor et nyt endeligt nationalregnskab offentliggøres sammen med nye foreløbige beregninger af de efterfølgende to år. I denne november-version er tallene for 2014 beregnet endeligt, mens tallene for 2015-2016 er foreløbige. Kernen i den endelige version af nationalregnskabet er opstilling og afstemning af et detaljeret system af produktbalancer, som kræver en væsentlig større indsats af ressourcer end opstillingen af foreløbige regnskaber. Som helt overvejende hovedregel vil nationalregnskabsår, der er erklæret endelige, få lov at stå uændrede gennem en årrække.
- Opstillingen af foreløbigt årligt nationalregnskab baseres til en vis grad på foreliggende kvartalsvist nationalregnskab. Hertil kommer vigtig supplerende information på årsbasis, som på beregningstidspunktet er til rådighed, hvilket først og fremmest betyder at Regnskabsstatistikken for et nyt år foreligger og kan indarbejdes i november-versionen.
- Mere information Nationalregnskabet udarbejdes på grundlag af stort set al statistik, der beskriver delområder indenfor økonomi og beskæftigelse. Ved at kombinere disse statistikker med nationalregnskabssystemets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige oplysninger til et samlet billede. En mere detaljeret dokumentation af de danske nationalregnskabsberegninger findes i Danish National Accounts – Sources and Methods 2012, Statistics Denmark, August 2016, som er tilgængelig på www.dst.dk/nationalregnskabsmetode.